

„Forum o raku dojke“

Seriya webinarara 2021.– 2022.

12. Internetski webinar

Datum: 15. 5. 2022., 17:00 – 18:00

Forum o raku dojke

- **Organizator serije seminara**

Klinički odjel za onkologiju Medicinskog sveučilišta Beč

dr. Matthias Preusser i izv. prof. dr. Rupert Bartsch

Sveučilišna klinika za internu medicinu I

- **U suradnji**

s Uredom saveznog kancelara, Odjel za žene, i saveznom ministricom

mag. dr. Raab

Financirano sredstvima iz Resora za ženska pitanja

Završni modul Ključne poruke

prof. dr. Matthias Preusser i izv. prof. dr. Rupert Bartsch, privatni docent
Klinički odjel za onkologiju, Sveučilišna klinika za internu medicinu I, Medicinsko sveučilište Beč

izv. prof. dr. Rupert Bartsch, privatni docent

Specijalist za internu medicinu od 2008.

Liječnik sa subspecijalizacijom u području hematologije i onkologije

Od 2002. radi na kliničkom Odjelu za onkologiju

2009./2010. bolnica Krankenhaus der Elisabethinen, Linz

2017./2018. German Breast Group, Neu Isenburg, Njemačka

Voditelj specijalne ambulante za rak dojke

Završni modul Ključne poruke

Forum o raku dojke

Napomena

Sljedeće predavanje sadrži slike koje bi pojedine osobe mogle smatrati uznemirujućima.

Raspored

- Modul 1:
- prof. mag. dr. Alexandra Resch
- Probir raka dojke – spašava živote ili besmisleno?

Što se želi postići probirom?

- Prebacivanje trenutka postavljanja dijagnoze u prognostički povoljnu fazu
- Poboljšanje izgleda za izlječenje neinvazivnim terapijskim metodama
- Smanjenje tegoba povezanih s oboljenjem i terapijom
- **Smanjenje mortaliteta**

S3 Smjernice za karcinom dojke <https://www.awmf.org/leitlinien>

Stručni medicinski časopis: THE LANCET – 13. travnja 1985.

Smanjenje mortaliteta zbog raka dojke nakon masovnog probira mamografijom

Randomizirano istraživanje radne skupine za
probir raka dojke Švedskog Nacionalnog vijeća za
zdravlje i dobrobit

REDUCTION IN MORTALITY FROM BREAST
CANCER AFTER MASS SCREENING WITH
MAMMOGRAPHY

Randomised Trial from the Breast Cancer
Screening Working Group of the Swedish National
Board of Health and Welfare

L. TABÁR	C. J. G. FAGERBERG
A. GAD	L. BALDETORP
L. H. HOLMBERG	O. GRÖNTOFT

Rezultat: 31 % smanjenja mortaliteta zbog raka dojke i 25 % smanjenja
stope raka dojke u 2. ili višem stadiju

Koliko je opasna mamografija?

Mogu li kompresija ili zračenje izazvati rak dojke?

- U okviru istraživanja na Sveučilištu u Salfordu (UK) istraživani su različiti nacionalni programi probira s obzirom na pitanje u kojoj mjeri oboljenje od raka može biti uzrokovano sudjelovanjem u mamografskom pregledu.
- Prema izračunima autora istraživanja, 7 od 1 000 000 redovitih sudionica mamografskog pregleda u Njemačkoj razvije zloćudni tumor koji se povezuje s dobivenim zračenjem (nakon 15 – 20 godina).
- **Ograničenje:** Brojke vrijede samo za digitalnu mamografiju s punim poljem. U stvarnosti su pokazatelji vjerojatno nešto niži jer nije uvaženo smanjenje gustoće dojke koje je izazvano starenjem. U istom razdoblju, međutim, oko 80 000 žena koje nisu bile izložene zračenju obole od raka dojke.

Effective lifetime radiation risk for several national mammography screening programs R.M.K. M.Ali A. England M.F. McEntee C.E. Mercer2 A. Tootell P. Hogg.
Open Access Published: March 15, 2018DOI: <https://doi.org/10.1016/j.radi.2018.02.001>

Raspored

- Modul 2:
- mag. Karin Isak
- Dijagnoza „Rak dojke“:
Tko će mi pomoći?

Dijagnoza „Rak dojke”

- Dijagnoza raka dojke pogađa žene/muškarce većinom potpuno nespremne i dolazi neočekivano usred drugih životnih preokupacija.
Dijagnoza iz jedne minute u drugu mijenja cjelokupan život oboljelih i članova njihove obitelji.
- Šok, egzistencijalni strahovi, depresija, nesigurnost, nada, očaj, bijes, agresija, osjećaj krivnje, mitovi o raku – emocionalni kaos / negativna razmišljanja / misaoni labirint
- Nitko ne obolijeva samo za sebe – uključeni su svi članovi obitelji i svatko je stavljen pred nove izazove

Ponude savjetovanja ÖKH (Austrijska liga za pomoć oboljelima od raka)

Pomoć na jednom mjestu

- Medicinsko informiranje i savjetovanje
- Komplementarno medicinsko savjetovanje
- Psihoonkološko savjetovanje i praćenje u svim fazama bolesti i tijekom faze žalovanja
- Rak i posao
- Savjetovanje u vezi s prehranom i kretanjem

Učinci psihoonkološke skrbi

Razgovor pomaže!

- Jačanje komunikacije s liječnicima/terapeutima
- Poboljšanje podnošljivosti terapija
- Lakše suočavanje s boli
- Spremnost na aktivnu suradnju u okviru terapijskih mjera
- Poboljšanje sposobnosti opuštanja prenošenjem raznih tehnika opuštanja

Raspored

- Modul 3:
- mag. Claudia Altmann-Pospiscek
- Ja i bolest

Život s bolešću

- mag. Claudia Altmann-Pospishek Pacijentica, aktivistica protiv raka dojke i blogerica
- Od šoka do samostalnog života s bolešću
- Omogućiti osobama s metastazama raka dojke da progovore
- Detabuizacija
- Osnaživanje

Raspored

- Modul 4:
- prof. dr. Christian Singer
- Nasljedni rak dojke

Nasljedni rak dojke i rak jajnika

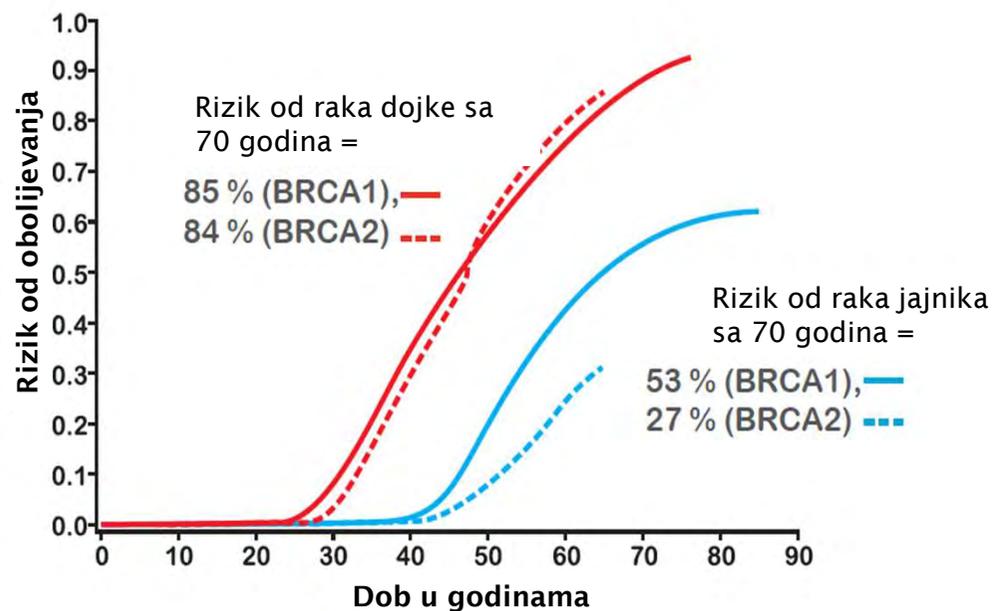
Zašto je ta tema toliko važna?

- Svaka 8. žena tijekom svojeg života oboli od raka dojke (rizik tijekom života: 12,5 %)
- Rak jajnika pogađa približno svaku 70. ženu (rizik tijekom života: 1 % – 2 %)
- U određenim se obiteljima rak dojke i/ili rak jajnika javlja znatno češće („obiteljska predispozicija”).
- Jedna od približno 300 osoba u svim stanicama ima promjenu u genu BRCA1 ili BRCA 2

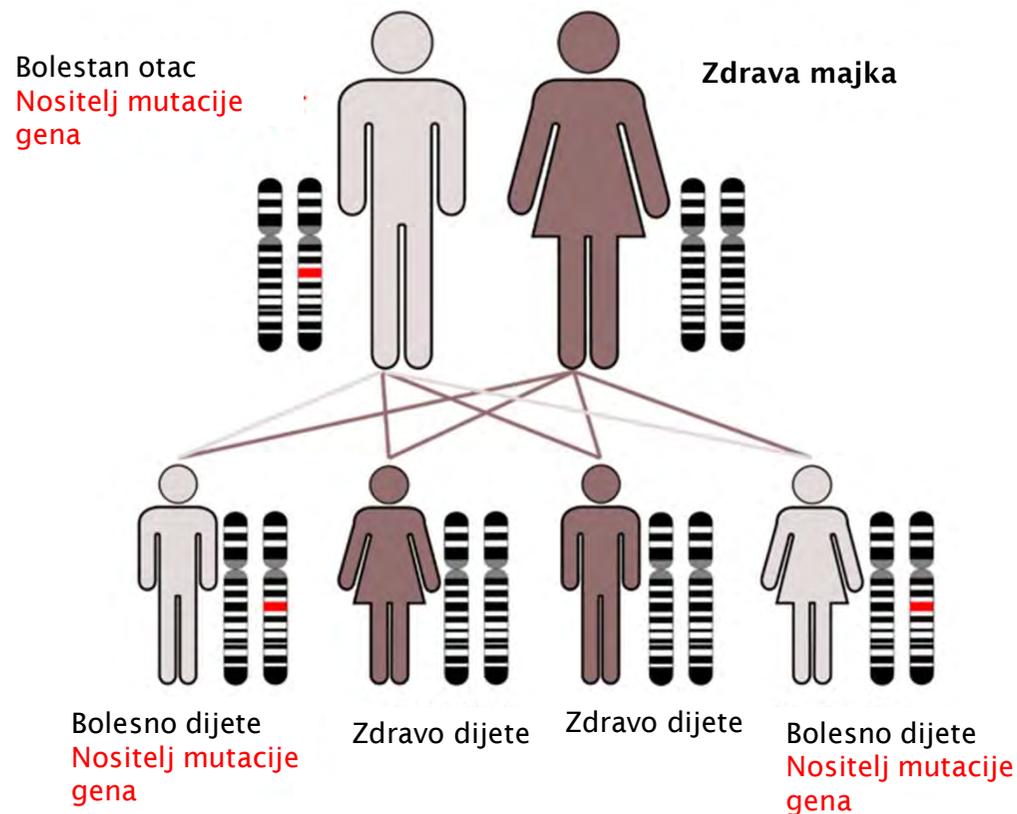
Mutacija zametne linije BRCA1/2

Godine i rizik od oboljenja

Mutacija zametne linije BRCA1/2

Autosomno-dominantno nasljeđivanje

Gdje mogu dobiti dodatne informacije o temi obiteljskog raka dojke i raka jajnika?

ZENTRUM für
Familiären Brust-
und Eierstockkrebs

[Über uns](#) [Aktuelles](#) [Beratungsstellen](#) [Informationen](#) [Login](#) [Kontakt](#)

Wir, das ZENTRUM für Familiären Brust- und Eierstockkrebs, informieren Sie über medizinische Hintergründe, über die Bedeutung einer genetischen Untersuchung, und über die Möglichkeiten, die sich daraus für Sie und Ihre Familie ergeben können. Außerdem finden Sie eine Hilfestellung bei der Entscheidung für oder gegen eine genetische Untersuchung.

Informationen über erblichen Brust- und Eierstockkrebs

Wenn Brust- und/oder Eierstockkrebskrankungen in Ihrer Familie häufig vorkommen, so fragen Sie sich vielleicht, ob Sie selbst, Ihre Kinder, Ihre Geschwister oder andere Familienmitglieder ebenfalls gefährdet sind. Sie möchten möglicherweise wissen: Wie groß ist das Risiko, dass in meiner Familie eine Krebskrankung vererbt wird? Wie kann ich mit dem

Informationen für an Eierstockkrebs erkrankte Frauen

Wenn Sie an Eierstockkrebs erkrankt sind, so fragen Sie sich wahrscheinlich, welche Behandlung in Ihrem Fall besonders wirksam ist, und wie Sie persönlich zu Ihrem Behandlungserfolg beitragen können. Sie möchten möglicherweise wissen, ob ihre Krebskrankung durch genetische Veränderungen bedingt ist, und ob Ihre Kinder, Ihre Geschwister oder andere Familienmitglieder ebenfalls gefährdet sind. Hier finden Sie wichtige

www.brustgenberatung.at

Raspored

- Modul 5:
- izv. prof. doc. dr. Ruth Exner, F.E.B.S.
- Operacija dojke

Operacija s ciljem očuvanja dojke

Operacija s ciljem očuvanja dojke – sažetak

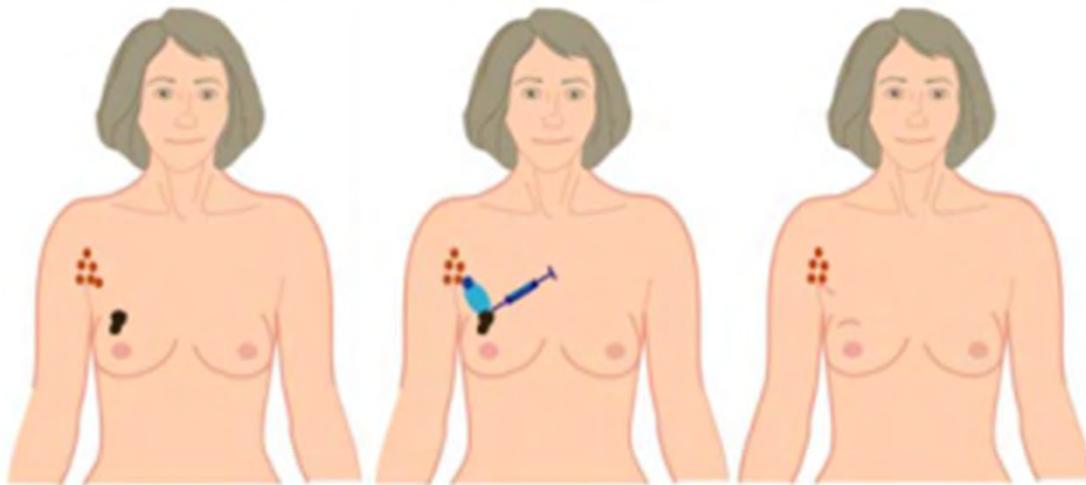

- Biopsija, označavanje svih sumnjivih žarišta metalnim kopčama
- Rasprava na konziliju za tumore – eventualno sistemska neoadjuvantna terapija (biologija tumora, očuvanje dojke)?
- Genetsko savjetovanje u slučaju rizične obiteljske situacije
- Predoperativno označavanje žarišta koja se ne mogu opipati
- UVIJEK: Očuvanje dojke kada je moguće!
- Eventualno intraoperativna radiografija preparata, biopsija na zamrznutim rezovima radi sigurnosti da je odstranjen kompletan tumor
- Istovremeno: Operacija limfnih čvorova

Pri zloćudnim tumorima potrebna je terapija zračenjem nakon operacije s očuvanjem dojke!

Operacija limfnih čvorova

- Limfni čvor stražar = sentinel = prvi limfni čvor u pazuhu
- Neinvazivna operacija u svrhu dijagnostike
- Označavanje patentno plavom ili radioaktivno (Tc99m)

Raspored

- Modul 6:
- izv. prof. dr. Gerd Fastner, MSc
- Terapija zračenjem: zašto?

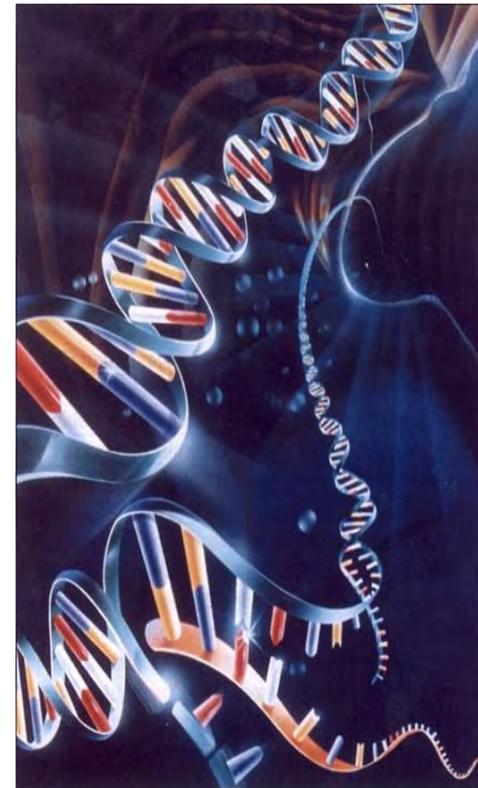

Kako djeluje terapija zračenjem?

- Svakim zračenjem pogađa se DNK (nasljedna tvar) stanica
- U zdravim tkivima ovo se oštećenje gotovo potpuno popravlja do sljedećeg dana
- Tumorske stanice tu su sposobnost izgubile – zračenje kao „kočnica za preživljavanje tumorskih stanica”

Primarni cilj: DNK

(pojedinačni (reverzibilni) prekidi dvostrukog lanca)

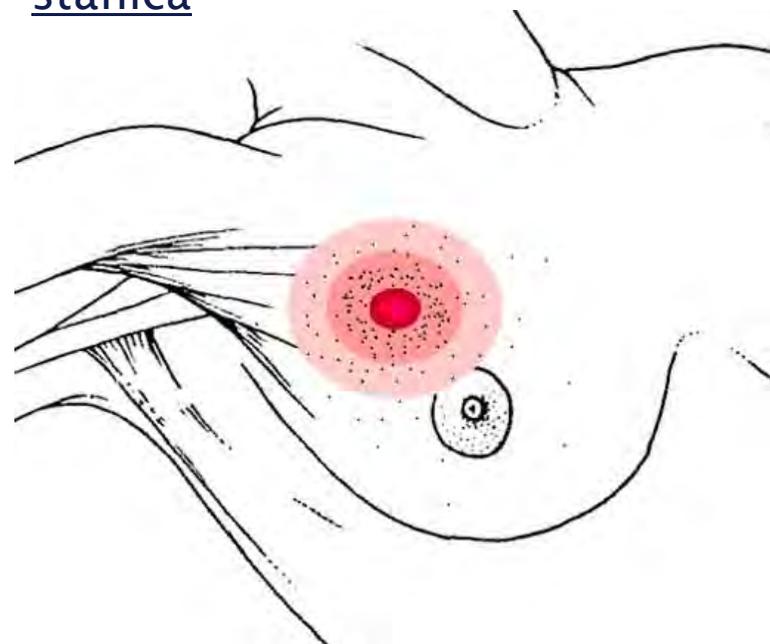
Kako djeluje terapija zračenjem?

Svako je zračenje **isključivo mjesna (lokalna) mjera**, odnosno djeluje (i ima „nuspojave”) samo u području zračenja.

Ali:

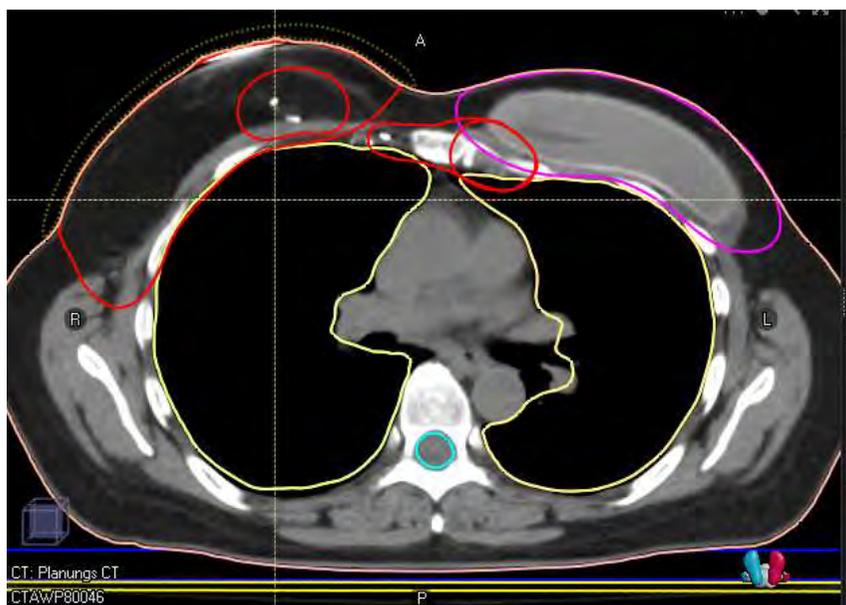
Metastaze se također mogu spriječiti sterilizacijom rezidualnih tumorskih stanica u preostalom tkivu dojke!

Subklinička gustoća tumorskih stanica

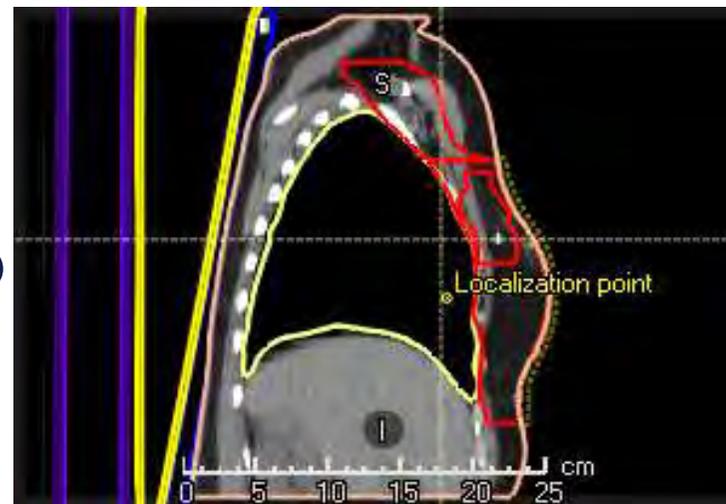

3D planiranje

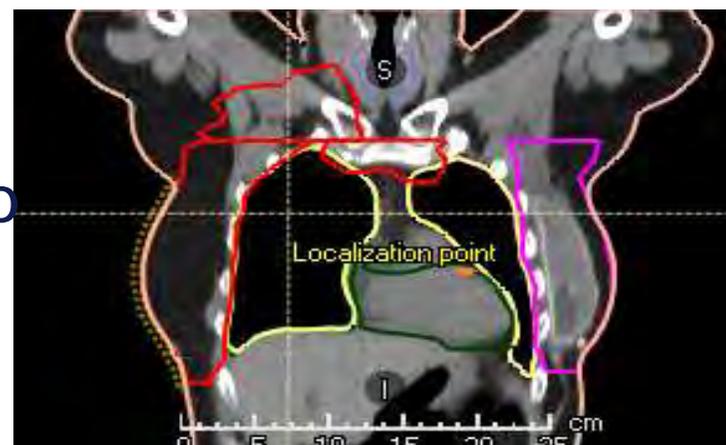
aksijalno

sagitalno

frontalno

Klinički učinak?

Sprječavanje recidiva tumora postoperativnim zračenjem (RT)?

Klinička istraživanja o operaciji očuvanja dojke (BET) ± RT:

- BET + RT smanjenje recidiva **do 75 %**
- BET + RT rezultira poboljšanjem **preživljavanja**
- BET + RT ima vrlo malo nuspojava i ne utječe na kozmetički rezultat

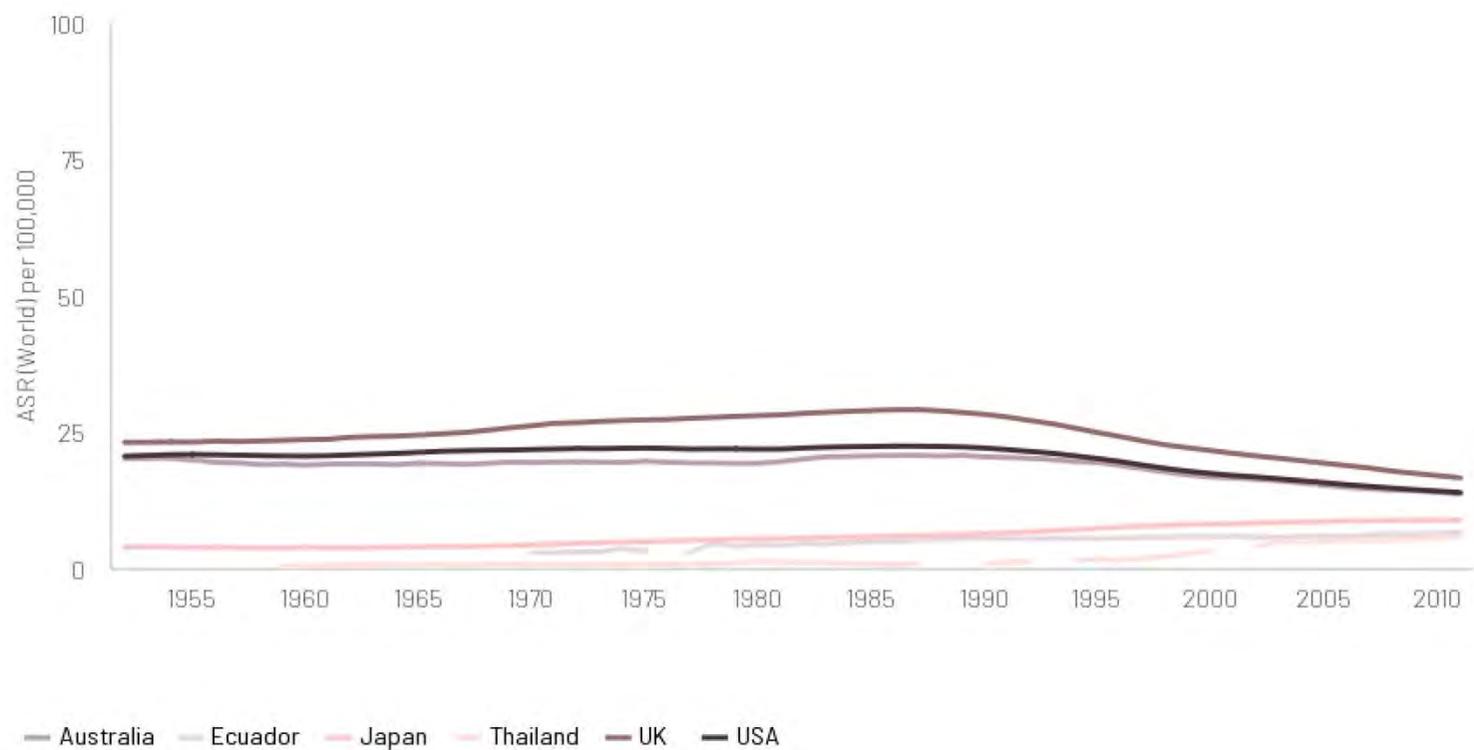
Raspored

- Modul 7:
- izv. prof. priv. doc. dr. Marija Balic, MBA
- Liječenje raka dojke
lijekovima

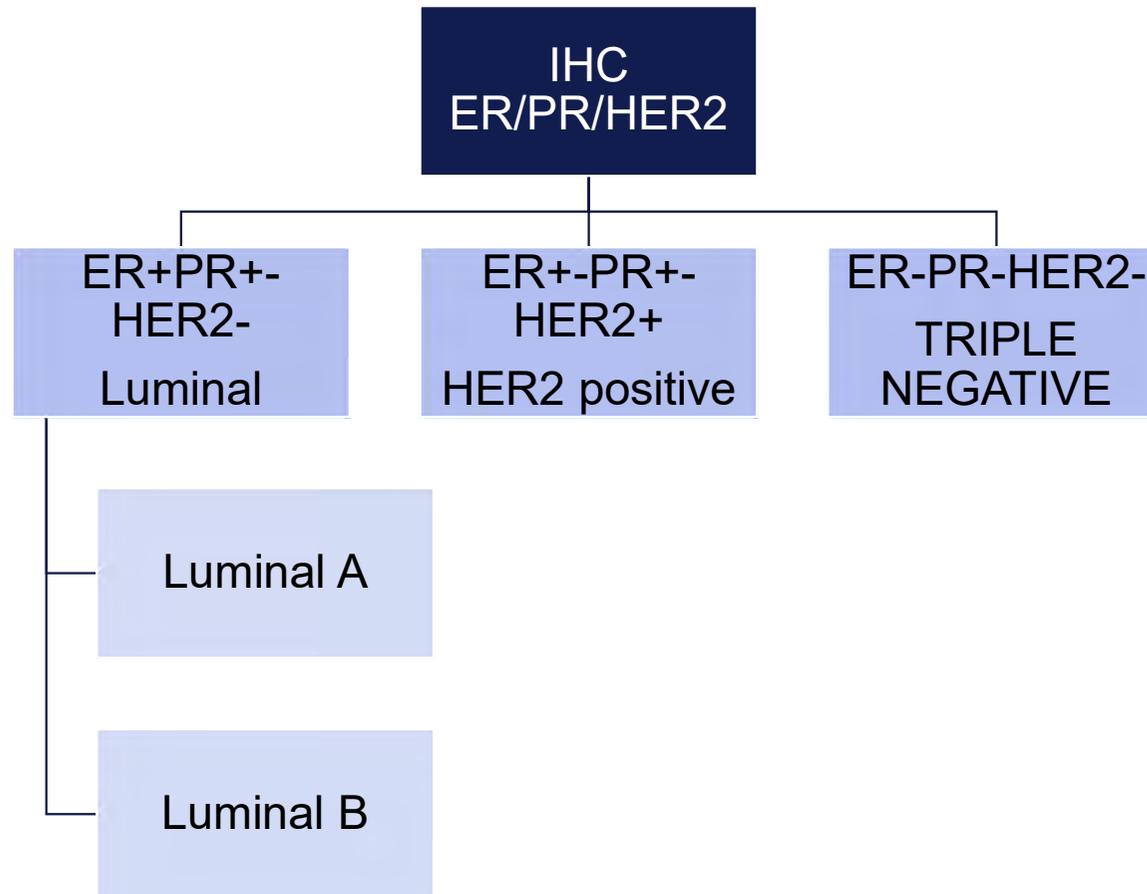
Razvoj mortaliteta

Female breast cancer mortality rates, all ages, 1950-2013

canceratlas.cancer.org

Intrinzični podtipovi raka dojke

Raspored

- Modul 8:
- voditeljica odjela dr. Christine Brunner
- Klinička istraživanja:
Što to znači za mene?

Razne faze kliničkog istraživanja

Faza I

Lijek se testira na maloj skupini pacijenata (20 – 60 osoba) koji više nemaju dodatnih terapijskih opcija

Koja **doza** pokazuje najbolji učinak s prihvatljivim nuspojavama

Faza II

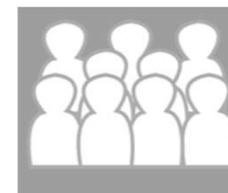
Veći broj pacijenata (50 – 100 osoba)

Stjecanje iskustava u vezi s nuspojavama

Faza III

Velik broj pacijenata
100 – 1000 osoba (skupina točno definirana)

Usporedba s već dostupnom standardnom terapijom

Tko provjerava istraživanje prije nego što započinje njegova provedba u ispitnom centru?

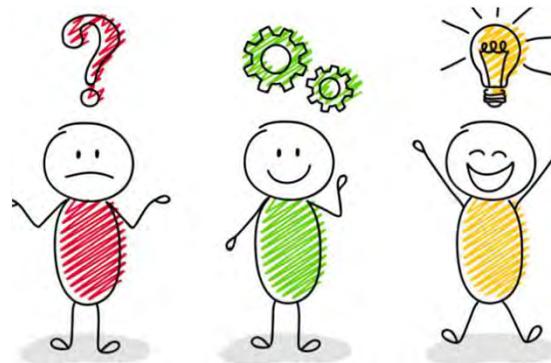
Za svako istraživanje mora postojati protokol istraživanja.

Točan „vremenski plan” provedbe istraživanja

Osiguranje sudionika

Zainteresirana sam za sudjelovanje u istraživanju. Što moram poduzeti?

1. Iscrpan razgovor primjerenim, razumljivim jezikom
2. Informiranje o mogućim rizicima i očekivanoj koristi
3. Uručenje pisanih informacija za pacijente
4. Vrijeme za pitanja, razgovor s obiteljskim liječnikom / specijalistom i obitelji
5. Potpisivanje privole

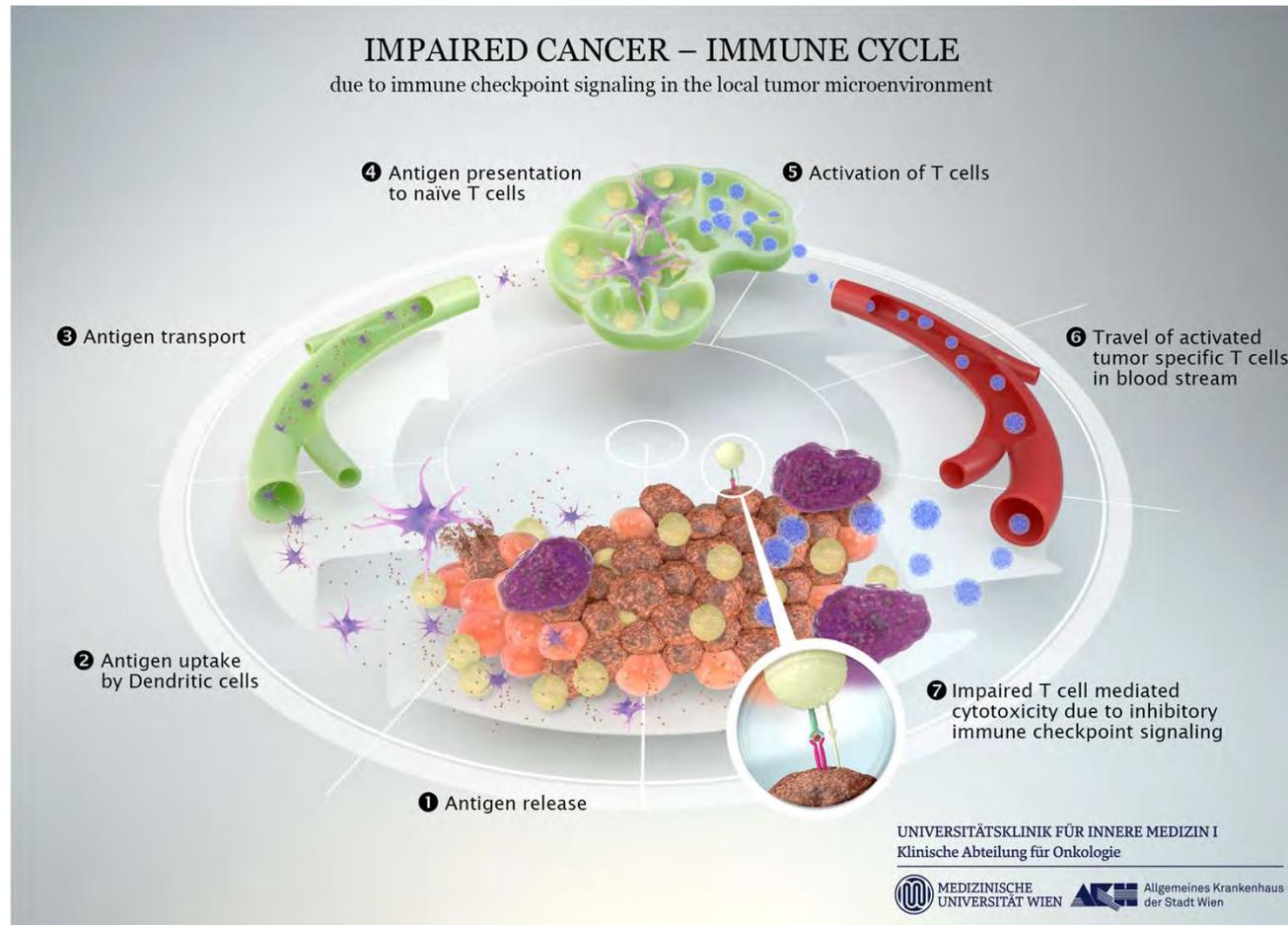

Raspored

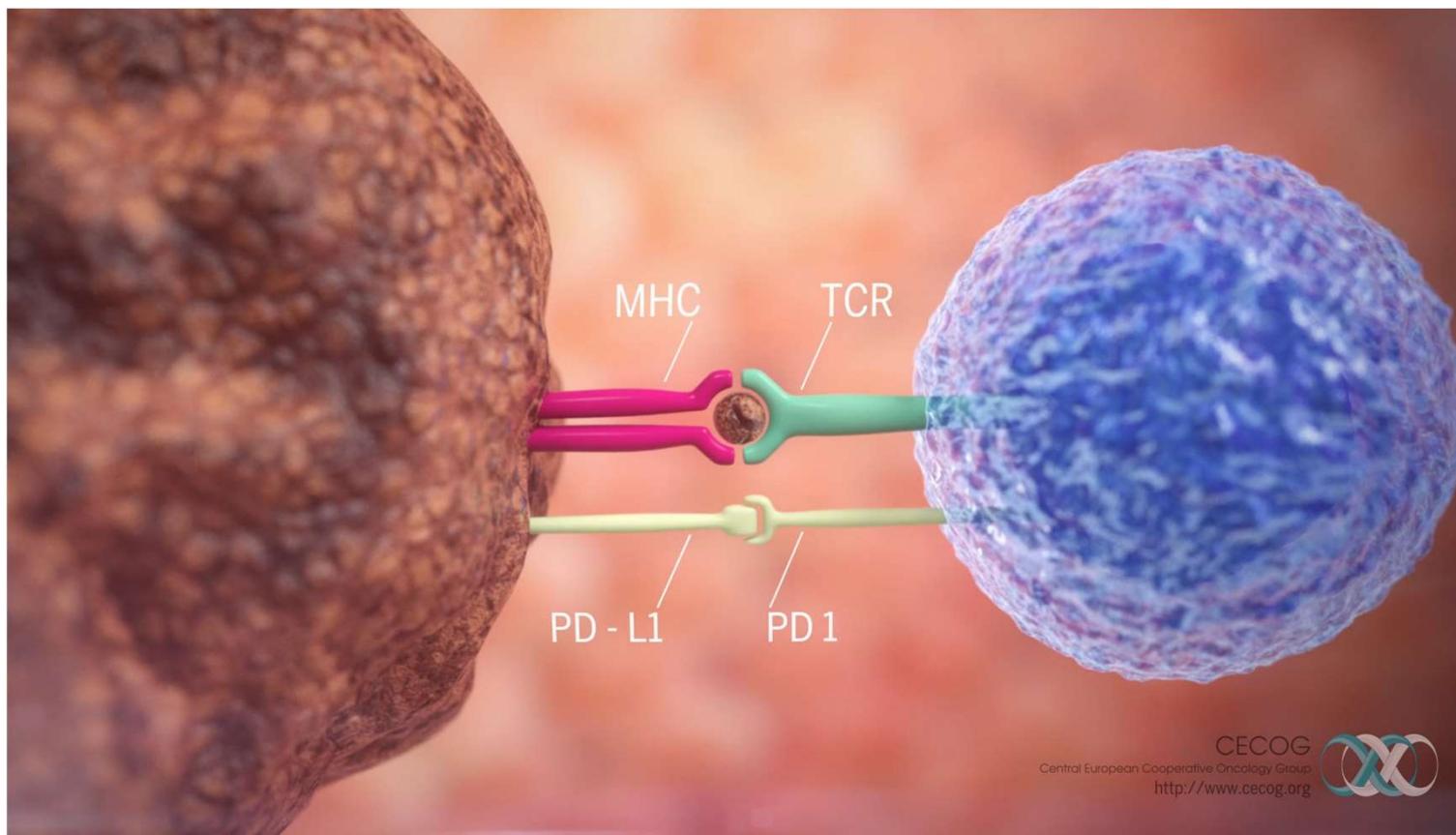
- Modul 9:
- izv. prof. priv. doc. dr. Anna Sophie Berghoff
- Puno noviteta: Imunoterapija i drugi razvoji

Zašto imunoterapija ne djeluje uvijek?

Kako funkcioniraju stanice CAR T

Raspored

- Modul 10:
- prim. dr. Marco Hassler
- Put natrag:
Rehabilitacija, život

Zamke nevidljivog

Smetnje spavanja

Umor

„Chemobrain“

Bolovi (bolovi zbog ožiljka, tumora, bolovi u zglobovima itd.)

Sram i gubitak samopoštovanja zbog tjelesnih promjena

Iskustvo gubitka (dijela tijela, snage, mladosti, ljepote, simetrije)

Popratni poremećaji raspoloženja

Gubitak zadovoljstva i želje / seksualnog identiteta

Gubitak povjerenja u vlastito tijelo

Gubitak kontrole nad tjelesnim funkcijama

Negativna percepcija zdravlja i privlačnosti

Za okolinu manje vidljivo –
očekivanja okruženja – osoba izvana djeluje izliječena –
pritisak zbog očekivanog radnog učinka!

Ciljevi liječenja

Smanjenje unutarnjeg nemira i napetosti

Ublažavanje anksioznih i depresivnih simptoma

Poboljšanje fizičke i osjetilne percepcije

Poboljšanje fizičke i psihičke dobrobiti

Ublažavanje bolova

Psihoedukacija

Detabuizacija tema kao što su iscrpljenost, izgled tijela,
spolnost, gubitak libida...

Razvoj mehanizama podrške

Tehnike opuštanja

Sažetak

- Simptomi se mogu poboljšati!
- Praćenje u smislu mentoriranja – prehrana!

Ostanite aktivni!

Niste sami!

Raspored

- Modul 11:
- dr. Elisabeth Bergen
- Rak dojke u mladih žena

Vruće teme među mlađim pacijentima

Prijevremena ovarijska insuficijencija
- plodnost i želja za djetetom
- tegobe povezane s klimakterijem

Spolnost

Rak dojke u trudnoći

Dugoročne posljedice

Rak dojke i posao

Kriokonzervacija

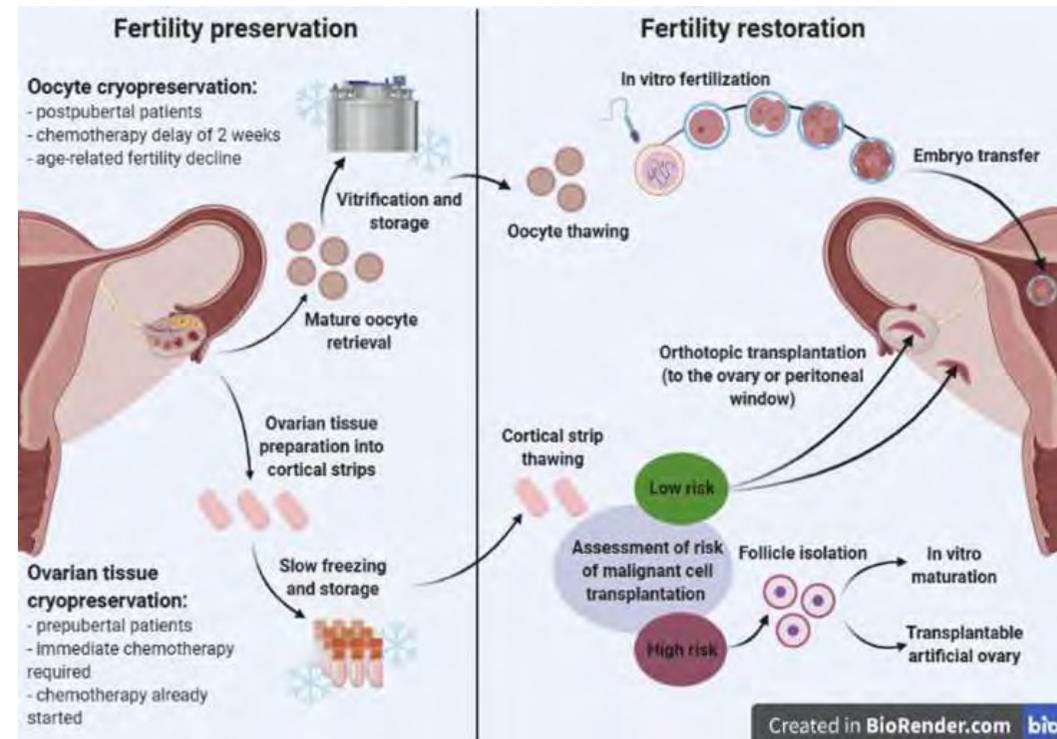
oplođenih/ neoplođenih jajnih stanica:

- prethodna dvotjedna stimulacija gonadotropinima
- broj izuzetih jajnih stanica ovisi o starosti, a korelira s vjerojatnošću trudnoće

tkiva jajnika:

„Ovarian tissue banking” (OTB)

- tkivo izuzeto laparoskopskim putem te vraćeno transplantacijom nakon kemoterapije

Dolmans MM et al. Fertil Steril. 2021 May;115(5):1102-1115

Dugoročne posljedice

Srce:

Antraciklini mogu dugoročno smanjiti funkciju srca u približno 5 % pacijenata (=kardiomiopatija), prije svega u starijih pacijenata, pri visokom krvnom tlaku, dodatnim bolestima srca.

Stoga je u slučaju dodatnih rizičnih faktora potrebno razmotriti ehografiju srca jedanput godišnje do 10 godina nakon terapije ¹³

Kosti:

Estrogen štiti kosti > ovarijska insuficijencija (zbog kemoterapije ili endokrine terapije) može potaknuti pojavu osteoporoze ¹⁴

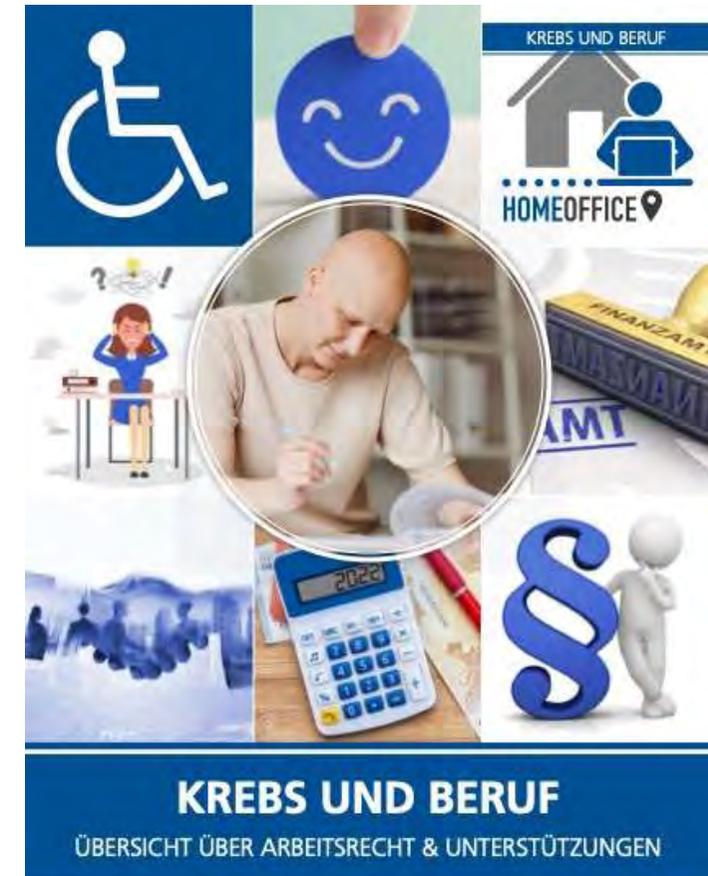
- > preporučuje se svakodnevno uzimanje kalcija i vitamina D, posebno u slučaju endokrine terapije (Tamoxifen, OFS + inhibitor aromataze)
- > eventualno Denosumab u slučaju terapije inhibitorom aromataze (+OFS) nakon raka dojke

Kognitivne smetnje: „Chemobrain”

Kemoterapija u kombinaciji sa subjektivno ograničenom kognitivnom funkcijom tijekom 2 godine, pri približno 20 – 30 % pacijenata, uzroci nisu u potpunosti razjašnjeni ¹⁵

Rak dojke i posao ¹⁷

- Radna svakodnevica, kao „čimbenik normaliteta”, ključna je za velik broj pacijenata
- Učinkovitost je, međutim, tijekom terapije, razumljivo, značajno smanjena > opasnost od preopterećenja
- U pravilu **ne postoji obveza informiranja poslodavca o dijagnozi raka**, no iskren razgovor često je svrsishodan radi planiranja (zamjena, restrukturiranje itd.)
- Tijekom bolovanja obje strane u pravilu mogu otkazati radni odnos.
- **Veća zaštita od otkaza** ako je smanjenje radne sposobnosti > 50 % (zahtjev Ministarstvu za socijalna pitanja) = **status povlaštene osobe s invaliditetom**
- Pravo na nastavak plaćanja naknade za rad tijekom bolovanja, nakon čega austrijsko zdravstveno osiguranje nastavlja plaćati **naknadu za bolovanje** (maksimalno 26 tjedana)
- **Skraćeno radno vrijeme** pri ponovnoj integraciji nakon bolovanja kao opcija kojom se olakšava integracija u radnu svakodnevicu
- **Dodatak za njegu** u slučaju > 65 sati potrebe za njegom / mjesečno

ÖSTERREICHISCHE KREBSHILFE
SEIT 1910

Ključna je multidisciplinarna skrb!

Hormonske promjene
Spolnost
Rak dojke u
trudnoći
Dugoročne posljedice
Radni svijet

Savjetovanje o plodnosti
Genetsko savjetovanje
Onkoplastična kirurgija
Medicinske sestre za dojke/rak
Psihosocijalno praćenje

Referencije gđa dr. Bergen

- 1) Deutsches Krebsforschungszentrum
- 2) Ferlay et al, Int J Cancer.2010;127:2893-2917
- 3) www.onkopedia.at
- 4) Vila J et al, Breast 2015;24:175-181
- 5) Chung APet al, Surg Oncol 2008;17:261-266
- 6) Lambertini M et al, J Clin Oncol. 2018 Jul 1;36(19):1981-90
- 7) Gemignani ML et al, Adv Surg. 2000;34:273-86. PMID: 10997223.
- 8) Bellet M et al, Cancer Res. 2019;79:P4-P14
- 9) Balic M et al, Breast Care, 2019;14:103-110
- 10)Curigliano et al, Ann Oncol, 2017;28:1700-1712
- 11)Bae et al, Oncology. 2018;95(3):163-9
- 12)Peccatori et al, Ann Oncol,2013;24 Suppl 6:vi160-70
- 13)Van Hassalt et al, Ann Oncol. 2014;25:2059-65
- 14)Azim et al, Annals of Oncology 22: 1939–1947, 2011
- 15)Paluch-Shimon S et al, Ann Oncol. 2016; 27:v103-v110
- 16)Gregorowitsch ML et al, Breast Cancer Res Treat. 2019;175:429-441
- 17)www.krebshilfe.net

Ilustracije:

- Azim HA, Jr et al, *Clin Cancer Res.* 2012;**18**:1341–1351. doi: 10.1158/1078-0432.CCR-11-2599.
- Azim HA, Jr. et al, *BMC MED.* 2015;**13**:266
- Lambertini, M. et al., *Annals of Oncology*, Volume 31, Issue 12, 1664 – 1678
- Dolmans MM et al, *Fertil Steril.* 2021 May;**115**(5):1102-1115.
- Kathryn J. Ruddy and Ann H. Partridge, *Journal of Clinical Oncology* 2012 30:30, 3705-3711
- Petrek JA et al. *J Clin Oncol.* 2006 Mar 1;**24**(7):1045-51.
- Franzoi MA et al, *Lancet Oncol.* 2021 Jul;**22**(7):e303-e313.
- Lambertini M et al, *J Clin Oncol.* 2021 Oct 10;**39**(29):3293-3305.

Hvala vam

Forum o raku dojke

Intervju

Pitanja i odgovori

Forum o raku dojke

Pregled

Seriya webinarara 2022. – 2023.

Forum Rak u žena

Nova serija webinarara „Forum Rak u žena”

rujan 2022. – prosinac 2023.

Početak 26. 9. 2022., 17:00 – 18:00

Organizator

prof. dr. Matthias Preusser i izv. prof. dr. Rupert Bartsch, privatni docent
Klinički odjel za onkologiju, Sveučilišna klinika za internu medicinu I, Medicinsko sveučilište
Beč

Hvala vam na sudjelovanju

Forum o raku dojke